

ATZINUMS PAR
IZMAIŅU NOVĒRTĒŠANU AKREDITĒTĀ STUDIJU VIRZIENĀ
SOCIĀLĀ LABKLĀJĪBA
PROFESIONĀLĀ BAKALAURA STUDIJU PROGRAMMĀ
"SOCIĀLAIS DARBS" 42762
LATVIJAS UNIVERSITĀTĒ

Informācija par ekspertu

Vārds	Dagnija	Uzvārds	Briede
Darbavieta	Rīgas Stradiņa universitāte	Amats	Studiju programmu attīstības projektu vadītāja
Grāds/ profesionālā kvalifikācija		Mg.paed.	
Apliecinu, ka, vērtējot studiju programmu, man NAV interešu konflikta			Paraksts

Novērtēšanas vizītes datums: 20.09.2018, 21.09.2018.

Atzinums sniegts, pamatojoties uz vizītes laikā gūtajām atziņām un veiktajiem novērojumiem un šādiem avotiem:

1. Latvijas Universitātes (turpmāk – LU) 05.07.2018. Akadēmiskās informācijas centrā (turpmāk - AIC) iesniegto (Latvijas Universitātes Senātā apstiprināto 02.07.2018., Senāta lēmums Nr. 233) pieteikumu **studiju virziena izmaiņu apstiprināšanai**:
 - 1.1. LU Senāta lēmums;
 - 1.2. Izmaiņu pamatojums;
 - 1.3. Pielikums. Pašvaldību vēstules par studiju programmas nepieciešamību un prakses vietu nodrošināšanu;
 - 1.4. Pielikums. Filiāļu materiāli tehniskā nodrošinājuma un bibliotēkas resursu apraksts
 - 1.5. Pielikums. Studiju plāns
 - 1.6. Pielikums. Docētāju sastāvs (CV, kas nākuši klāt pēc 2012. gada)
2. LU 02.08.2018. Akadēmiskās informācijas centrā (AIC) iesniegto papildinformāciju ar pielikumiem:
 - 2.1. Cēsu novada pašvaldības aģentūras “Sociālais dienests” vēstule “Par prakses vietu nodrošināšanu”.
 - 2.2. Provizorisks pašizmaksas aprēķini Programmas īstenošanai LU filiālēs.
3. LU 01.10.2018. Akadēmiskās informācijas centrā (AIC) elektroniski iesniegto papildinformāciju pēc eksperta lūguma iesniegto papildinformāciju:
 - 3.1. Studiju programmas plānojums
 - 3.2. Studiju kursu apraksti
4. LU mājas lapa www.lu.lv
5. LU Sociālo zinātņu fakultātes mājas lapa www.szf.lu.lv
6. 2015. gada 14. jūlija Ministru kabineta noteikumi Nr. 408 “Studiju programmu licencēšanas noteikumi” (turpmāk – MK noteikumi Nr. 408).
7. LR likums “Augstskolu likums”, 02.11.1995.
8. 2015. gada 14. jūlija Ministru kabineta noteikumi Nr. 407 “Augstskolu, koledžu un studiju virzienu akreditācijas noteikumi”.

9. Veiktajām intervijām vizītes laikā LU 20., 21.09.2018. (dalībnieku sarakstu skat. 2. punktā turpinājumā)
10. Profesijas standarts Sociālais darbinieks PS 0079
<https://visc.gov.lv/profizglitiba/dokumenti/standarti/ps0079.pdf>
11. LR Labklājības ministrijas Pētījums "Ex-ante izvērtējums pašvaldību sociālo dienestu darbības efektivitātes novērtēšanai" (2017):
http://petijumi.mk.gov.lv/sites/default/files/title_file/LM_2017_gala_zinojums_Ex_ante_izvertejums_pasvaldibu_soc_dienestu_darbibas_efekt_novert.pdf

1. Informācija par augstskolas plānotajām izmaiņām

Latvijas Universitāte pieteikusi izmaiņas studiju virzienā "Sociālā labklājība" profesionālā bakalaura studiju programmas "Sociālais darbs" studiju programmas īstenošanas vietā. LU paredz pilna un nepilna laika klātienes studijas īstenot Rīgā, LU SZF Lomonosova 1a, Rīga, LV-1019, bet nepilna laika klātienes studijas turpmāk īstenot arī LU filiālēs:

- LU filiāle, Alūksne, Pils iela 21, Alūksnes nov., LV-4301
- LU filiāle, Cēsis, Lielā Katrīnas iela 2, Cēsu nov., LV-4101
- LU filiāle, Kuldīga, Kalna iela 19, Kuldīgas nov., LV-3301
- LU filiāle, Madona, Valdemāra bulvāris 6, Madonas nov., LV – 4801

2. Vizītes gaitas un tikšanās ar augstskolas pārstāvjiem pārskats

Vizīte tika organizēta 2 dienu garumā, pirmajā dienā 20.09.2018. LU centrālajā ēkā Raiņa bulvārī 19 notika tikšanās ar administratīvo un akadēmisko personālu, otrajā dienā filiālēs. Par visām filiālēm ir sniegta informācija rakstiski (t.sk. video materiālā) un mutiski vizītes laikā.

Tikšanās ar administratīvo personālu (20.09.2018)

- Gunta Kraģe (Reģionālā centra vadītāja);
- Dace Kazāka (Studiju departamenta eksperts);
- Mārīte Saviča (Bibliotēkas vadītāja);
- Dr.phil. Juris Rozenvalds (Sociālo zinātņu fakultātes dekāns);
- Dr.sc.soc. Baiba Bela (Sociālo zinātņu fakultātes Socioloģijas nodaļas vadītāja);
- Inese Āboliņa (LU Sociālo zinātņu fakultātes Izpilddirektora vietniece);
- Ieva Stūrmane (Studiju departamenta direktora p.i.)

Tikšanās ar akadēmisko personālu (20.09.2018)

- Daina Vanaga (Valsts ieslodzījumu vietu pārvalde, Mg.);
- Ieva Ozola (Latvijas Supervizoru apvienība, Mg. sociālajā darbā);
- Mareks Niklass (LU Sociālo zinātņu fakultāte, Dr.sc.soc.);
- Endija Rezgale – Straidoma (LU Sociālo zinātņu fakultāte, Mg. soc., socioloģijas doktora grāda pretendente);
- Aiga Romane – Meiere (Sociālo pakalpojumu aģentūra, Mg. sociālajā darbā, socioloģijas doktorantūras studente);
- Inese Āboliņa (LU Sociālo zinātņu fakultāte, Mg. pol.).

Tikšanās Cēsu filiālē (21.09.2018):

- Iveta Sietiņšone (Cēsu novada pašvaldības aģentūras „Sociālais dienests”);

- Lolita Kokina (Cēsu novada pašvaldības Izglītības nodaļas vadītāja);
- Mārīte Raudziņa (LU Cēsu filiāles direktore);
- Ieva Stūrmane (Studiju departamenta direktora p.i.);
- Dace Kazāka (Studiju departamenta eksperts);
- Dr.sc.soc. Līga Rasnača (Sociālais darbs studiju programmas direktores v.i.).

Tikšanās Madonas filiālē (21.09.2018):

- Ilze Jansiņa (Madonas Sociālais dienests);
- Gundars Riekstiņš (Sociālā dienesta vadītājs);
- Zigfrīds Gora (Madonas novada pašvaldības priekšsēdētāja vietnieks);
- Lolita Kostjukova (LU Madonas filiāles direktore);
- Ieva Stūrmane (Studiju departamenta direktora p.i.);
- Dace Kazāka (Studiju departamenta eksperts);
- Dr.sc.soc. Līga Rasnača (Sociālais darbs studiju programmas direktores v.i.).

Noslēguma tikšanās Madonas filiālē (21.09.2018):

- Lolita Kostjukova (LU Madonas filiāles direktore);
- Ieva Stūrmane (Studiju departamenta direktora p.i.);
- Dace Kazāka (Studiju departamenta eksperts);
- Dr.sc.soc. Līga Rasnača (Sociālais darbs studiju programmas direktores v.i.).

3. Plānoto izmaiņu analīze un ietekme uz studiju procesu un to kvalitāti, kā arī izmaiņu atbilstība normatīvo aktu prasībām

LU profesionālās bakalaura studiju programmas “Sociālais darbs” īstenošana turpmāk paredzēta arī filiālēs, un šis darbs ir rūpīgi izplānots. Notiek sadarbībā ar pašvaldībām, to sociālo dienestu pārstāvjiem un nozares profesionālajām institūcijām, kuras, pēc vizītēs sniegtās informācijas, būs aktīvi iesaistītas studentu grupu komplektācijā, piemēram, informācijas izsludināšanā, un arī studiju programmas īstenošanā, piemēram, prakšu organizācijā (ko apliecina LU pieteikumā 2.1. pielikumā pievienotās pašvaldību, to institūciju atbalsta vēstules par studiju programmas nepieciešamību un prakses vietu nodrošināšanu (Alūksne, Balvi, Ape, Viļaka, Rugāji, Cēsis, Priekule, Madona)).

Studiju programmu filiālēs paredzēts īstenot ciešā sadarbībā ar atbildīgajiem par studiju programmas īstenošanu LU filiālēs, kuriem visiem ir ilgstoša darba pieredze augstākās izglītības nodrošināšanā reģionā, lieliskas iestrādes un patiesa ieinteresētība (visi filiāļu vadītāji un LU Reģionālā centra vadītāja).

Pirmajā periodā LU un pašvaldības partnerībā paredz pamatā orientēties uz studentiem, kas jau ir ieguvuši pirmā līmeņa profesionālo kvalifikāciju kā sociālā darba speciālisti (pamatā sociālie rehabilitētāji un sociālie aprūpētāji) reģionos¹. Intervijās LU pārstāvji norādīja, ka studiju programmas ir salāgotas un studiju rezultātu pielīdzināšana nebūs apgrūtināta, attiecīgi studējošie varēs tikt ieskaitīti 3. kursā. Vienlaikus netiek izslēgts, ka tad, kad nokomplektēsies jauna studentu grupa pilnam studiju periodam (no 1. kursa), studiju programma tiks īstenota pilnā apjomā.

LU filiāļu materiāli tehniskā bāze nodrošina nepieciešamos apstākļus nozares studiju kursu apguvei gan klātienē – lekcijās, semināros, praktiskajos darbos –, gan veicot patstāvīgo studiju darbu. Visiem LU studējošajiem tiek nodrošināta piekļuve LU bibliotēkas krātuvei, datubāzēm, digitālajiem

¹ LU P.Stradiņa medicīnas koledža īsteno studiju programmu “Sociālā aprūpe” no 1994. gada, absolventi: 1558 un studiju programmu “Sociālā rehabilitācija” no 2006. gada, absolventi: 450. (LU sniegtā atbilde uz eksperta jautājumu).

materiāliem, iespējai pasūtīt studiju materiālus klātienē studijām. LU e-studiju videi, kas, pēc LU sniegtās informācijas, ietver studiju kursu aprakstus, studiju materiālus un obligāto mācību literatūru, papildavotus un papildinformāciju, paredz ērtas pasniedzēja-studenta komunikācijas iespējas, studiju darbu iesniegšanas un vērtējuma pieejamības iespējas, kā arī citas atbalsta funkcijas, kas ir īpaši būtiskas nepilna laika studiju formā studējošajiem un ir neatņemams, ērti izmantojams rīks tieši LU filiālēs. Vizītes laikā tika apspriesti arī tādi jautājumi kā iespējamā digitālo resursu paplašinātāka izmantošana, piemēram, ar tiešsaistes lekcijām vai videolekcijām. Tāpat akcentējami, ka filiāļu personāls interviju laikā apliecināja, ka studentiem ir pieejams atbalsts pieejamo sistēmu un resursu izmantošanas prasību pilnveidei, ko studenti arī pēc līdzšinējās pieredzes veiksmīgi izmanto un attīsta nepieciešamās prasmes.

Programmu iespējams īstenot vairākās filiālēs vienlaikus, jo studiju darbs LU filiālēs organizēts secīgi un savstarpēji saskaņoti, proti:

- Cēsu filiālē klātienē studijas notiek otrdienās un trešdienās,
- Alūksnes filiālē – otrdienās,
- Madonas filiālē – sestdienās,
- Kuldīgas filiālē – ceturtdienās un sestdienās.

Klātienē vizītē (vairākās tikšanās reizēs) tika runāts par to, kā tehniski tiks nodrošināts mācībspēku filiāļu apmeklējums, un tika sniegta informācija par transporta nodrošinājumu un jau iestrādātu loģistiku. Arī docētāji vizītes laikā pauda gatavību nodrošināt darbu filiālēs. Eksperta skatījumā filiāļu darba nodrošināšana ir lieliski atstrādāta un ir ļoti labi organizēta.

Materiāltehniskā bāze filiālēs ir pilnībā atbilstoša, telpas ir piemērotas studiju darbam un atbilstoši aprīkotas mūsdienu prasībām. Studentiem ir pieejamas arī datorklases ar funkcionāliem datoriem un pieejamu tīmekli, kā arī pieeju LU IT sistēmām, t.sk. kopkatalogam, no kura grāmatas var pasūtīt arī no centrālajām bibliotēkām Rīgā un saņemt filiālē dažu dienu laikā. Piemēram, Cēsu filiālē pieejama arī klātienē daļa bibliotēkas, savukārt Madonā studenti var vērsties Madonas bibliotēkā un saņemt nepieciešamo atbalstu. Tostarp filiālēs ir kopēšanas iespējas.

Vizītes laikā tika jautāts par plānoto minimālo skaitu studentu grupām, un pamatā LU orientējas (norādīta arī LU iesniegumā AIC) uz minimālo skaitu – 15 studējošie grupā, tomēr pārrunu laikā tika norādīts, ka tiks izvērtēti dažādi grupu komplektāciju aspekti un pieņemts izsvērts lēmums, jo tomēr jaunu iniciatīvu ieviešanā jāreķinās arī ar sākotnēji mazāku skaitu un to, ka tam ir potenciāls pieaugt procesa laikā.

Studiju process filiālēs tiks organizēts pēc tāda paša nepilna laika klātienē studiju plāna kā Rīgā, kura ietvaros, paralēli patstāvīgajam darbam, kas sastāda lielāko nepilna laika studiju apjomu, studējošiem uz vienu kredītpunktu tiek nodrošinātas astoņas kontaktstundas nozares vadošo akadēmiskā personāla un pieredzējušu profesionāļu vadībā.

Sociālā darba profesija ir izteikti starpdisciplināra, iespējams, kā jebkura mūsdienu profesija, un to apliecina arī resursu koplietošana LU fakultāšu starpā. Studiju programmas īstenošanā galvenokārt iesaistīti LU Sociālo zinātņu fakultātes Socioloģijas nodaļas mācībspēki, atsevišķus kursus docē arī Komunikācijas studiju nodaļas un Politikas zinātņu nodaļas mācībspēki, kā arī Medicīnas fakultātes, Juridiskās fakultātes un Biznesa vadības un ekonomikas fakultātes mācībspēki. LU filiālēs studiju programmas īstenošanu nodrošinās tie paši mācībspēki, kuri paredzēti Rīgā. Svarīgi, ka studiju kursu īstenošanā iesaistīti arī pieredzējuši jomas praktiķi, kuri nodrošina studiju programmas saikni ar sociālā darba praksi, piemēram, Daina Vanaga un Ieva Ozola. Nozīmīgi, ka plānotās izmaiņas tiek īstenotas ciešā mijiedarbībā ar nozares reģiona pašvaldībām un sociālām institūcijām, kas nodrošinās studējošajiem praksi vietas.

Saturiski jāatzīmē, ka sociālā darba studiju programmā Rīgā pēdējā uzņemšana bija 2008./2009. studiju gadā, un studiju programmas uzsākšana filiālēs, to darba kvalitatīva organizēšana un iesaistīto motivācija ir iespēja programmai uzplaukt no jauna. Par labu tam runā veiksmīga profesionālās maģistratūras funkcionēšana, kas tomēr šajā periodā ir uzturējusi sociālā darba klātbūtni LU un programmas vadītājas, Socioloģijas nodaļas vadītājas, Sociālo zinātņu fakultātes izpilddirektora

vietnieces, studiju departamenta kolēģu un arī vizītē iesaistīto docētāju degsme, kompetence, zinātniski pētnieciskā kapacitāte un pozitīva, ieinteresēta attieksme sociālā darba profesijas attīstībā un programmas turpmākās darbības attīstībā Latvijas universitātē. Īpaši jānorāda, ka arī trīs no docētājiem, par kuriem ekspertam bija informācija ir (vai ir bijuši) doktoranti socioloģijas zinātņu fakultātes doktorantūrā (divi LU, viens RSU) apakšnozarē Sociālā politika un sociālā darba organizācija. Tomēr ņemot vērā līdzšinējo pieredzi Latvijā ar to, ka doktorantiem sociālā darbā ir bijušas grūtības pierādīt socioloģijas nozares pārstāvjiem savas apakšnozares specifiku, cerēsim, ka doktori sociālā darba jomā parādīsies un sociālā darbam kā zinātnes apakšnozarei sāksies jauni laiki un tā attīstīsies.

Iepazīstoties ar studiju kursu aprakstiem jānorāda, ka pēc norādītās informācijas atjaunoti 2016.–2018. gadā ir tikai 9 kursu apraksti, bet lielākai daļai atjaunošanas periods norādīts 2009.–2013. gads (45 studiju kursu apraksti (2010. gadā 21 no tiem)). Tādēļ būtu svarīgi līdz studiju uzsākšanai filiālēs nodrošināt aktualizētu studiju kursu aprakstu pieejamību studentiem.

Pamatojoties uz “Profesionāla sociālā darba attīstības pamatnostādņēm 2014.–2020. gadam”, Latvijas sociāli ekonomiskā situācija no vienas puses un nepietiekamais skaits sociālo darbinieku no otras puses ir iemesls nepieciešamībai stiprināt un paplašināt sociālā darba studiju iespējas. LR Labklājības ministrijas pētījumā “Ex-ante izvērtējums pašvaldību sociālo dienestu darbības efektivitātes novērtēšanai” (2017) parādīts, ka Latvijā sociālo dienestu personāla resursi ir nepietiekami – augsta darba slodze un papildu personāla trūkums kopumā mazina darba kvalitāti, kā arī vairākas sociālā darba jomas nav iespējams pietiekami attīstīt.

Līdz 2022. gadam Latvijā tiek realizēts sociālās aprūpes iestāžu deinstitucionalizācijas projekts (apmēram 1000 cilvēku katrā reģionā pametīs dzīvi institūcijās, un ir paredzēts viņiem nodrošināt sociālos pakalpojumus ārpus institūcijām). Labklājības ministrija kopā ar Latvijas plānošanas reģioniem un pašvaldībām visā Latvijā īsteno projektu, kura ietvaros ar ES fondu finansējuma atbalstu pašvaldības varēs radīt plašu pakalpojumu klāstu, lai bērni, kas šobrīd dzīvo sociālās aprūpes centros, varētu augt ģimeniskā vidē, un bērni ar funkcionāliem traucējumiem varētu saņemt sociālo aprūpi un rehabilitāciju savā pašvaldībā. Savukārt pieaugušie ar garīga rakstura traucējumiem atbilstoši savām iespējām un ar speciālistu atbalstu varēs izvēlēties dzīvot patstāvīgi un strādāt sev piemērotu darbu. Tādējādi projekta ietvaros Latvijā notiks deinstitucionalizācija – lielie institucionālās aprūpes centri tiks aizstāti ar uz sabiedrību balstītiem sociālajiem pakalpojumiem un ģimeniskai videi pietuvinātiem pakalpojumiem.²

Tas nozīmē, ka jāstiprina sociālo pakalpojumu piedāvājums pašvaldībās, kā arī cilvēkresursi pašvaldību sociālajos dienestos un NVO sociālās labklājības jomā. Savukārt kriminālās justīcijas jomā ir virzība uz resocializāciju sodīšanas vietā un sociālās iekļaušanas pasākumu attīstīšanu, kas nozīmē nepieciešamību stiprināt sociālo darbu Valsts probācijas dienesta un Ieslodzījuma vietu pārvaldes reģionālajās struktūrās. Šie fakti un apstākļi liecina, ka sociālā darba izglītības piedāvājums ir jāattīsta un LU iniciatīva reaģē uz sociālās vides pieprasījumu.

Kopumā LU plānotās izmaiņas pilnībā atbilst LR normatīvā regulējuma prasībām un nav šaubu, ka LU ir atbilstoša kapacitāte nodrošināt studiju programmas īstenošanu filiālēs un izmaiņu ietekme uz studiju procesu būs labvēlīga, jo studējošajiem tiks nodrošināta iespēja studēt tuvāk mājām, ģimenei un darba vietai, kas attiecīgi sekmēs sociālo integrāciju un profesionālu sociālo darbinieku atbilstošas izglītības iegūšanu.

² Ministru kabineta 2015. gada 16. jūnija noteikumi Nr. 313 Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 9.2.2. specifiskā atbalsta mērķa "Palielināt kvalitatīvu institucionālai aprūpei alternatīvu sociālo pakalpojumu dzīvesvietā un ģimeniskai videi pietuvinātu pakalpojumu pieejamību personām ar invaliditāti un bērniem" 9.2.2.1. pasākuma "Deinstitucionalizācija" īstenošanas noteikumi
Ministru kabineta 2016. gada 20. decembra noteikumi Nr. 871 Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 9.3.1. specifiskā atbalsta mērķa "Attīstīt pakalpojumu infrastruktūru bērnu aprūpei ģimeniskā vidē un personu ar invaliditāti neatkarīgai dzīvei un integrācijai sabiedrībā" 9.3.1.1. pasākuma "Pakalpojumu infrastruktūras attīstība deinstitucionalizācijas plānu īstenošanai" pirmās un otrās projektu iesniegumu atlases kārtas īstenošanas noteikumi

4. Secinājumi

Pētījumi sociālās labklājības jomā ir pierādījuši, ka labklājības valstī sociālā attīstība var notikt tikai tad, ja ekonomiskā izaugsme norit mijiedarbībā ar sociālo izaugsmi – tas nevar notikt atrauti, un sabiedrība ir tajā ieinteresēta. Dažādu profesiju pārstāvju, tai skaitā uzņēmēja, jurista, inženiera bērni un vecāki, vecvecāki ir sociālās grupas, kurām var būt nepieciešami sociālie pakalpojumi un sociālais atbalsts. Līdz ar to ir nepieciešams veltīt uzmanību sociālās labklājības nozares attīstībai, un sociālajiem darbiniekiem šeit ir liela nozīme, nodrošinot pakalpojumus mikro un mezo līmenī, attīstot pakalpojumus mezo un makro līmenī un sekojot līdzi globālajām tendencēm, arī starptautiskā sociālā darba aktualitātēm.

Sociālā darba attīstībai Latvijā nepieciešama nopietna pētniecības attīstība un valstisks atbalsts pētnieciskajam darbam. Par laimi, mums ir stipri nozaru kolēģi, piemēram, socioloģijā, psiholoģijā, politikā, tiesību zinātnēs, ekonomikā un komunikācijā, kurus iesaistot varam cerēt uz sinerģiju un profesijas attīstību. Tomēr jāņem vērā, ka sociālā darba joma pasaulē ir arī patstāvīga zinātnes disciplīna, kam ir sava pētnieciskā pieeja, kas ir jāizzina, jāizmanto un jāattīsta Latvijā. Sociālais darbs pasaulē arī nestāv uz vietas, jo sociālā vide krasi mainās, kas nozīmē, ka jāmainās pētījumu tematikai, ir jāmodelē un jāaprobē jauna metodika, ir skaidri jāredz novecošanās globālo tendenci, medicīnas iespējas un kapacitāti, sociālo reformu atbilstību sabiedrības un individuālām sociālajām vajadzībām, jāņem vērā izbraukušo cilvēku vajadzības, jāpievērš uzmanība politiskajiem nemieriem un to sekām, Brexit un Eiropas Savienības attiecībām ar valstīm un to drošība. Šeit ir milzīgs jauno jautājumu kopums, kuru vajag pētīt dažādos līmeņos un atbilstoši sekmēt sociālo labklājību un sociālā darba attīstību. Vērtību jautājums ir pamats visai sabiedrības attīstībai, iekļaujot politiķus un bankas prezidentus, nevis tikai sociālā darba pakalpojuma saņēmēja pienākums. Sociālajiem darbiniekiem tiek piedēvētas tiesneša un bankiera kvalitātes, it kā sociālās palīdzības organizēšana būtu viss, uz ko ir spējīgs sociālais darbinieks.

Papildus akcentējams, ka, neraugoties uz profesijas nepieciešamību Latvijas sabiedrībai, tā ir palikusi pabērna lomā, tai piedēvē nepietiekamu profesionālo prestižu, kas nav ne saprotami, ne akceptējami. Sociālais darbs ir profesija, kuras pārstāvji rūpējas par sabiedrības labklājību, un kas gan var būt svarīgāks kā rūpes par cilvēku. Lai attīstītu sociālā darba profesiju, ir nepieciešams universitātes atbalsts informācijas pieejamības nodrošināšanā un mācībspēku stiprināšanā.

Papildus akcentējami, ka sociālā darba jomā Latvijā trūkst metodiskās literatūras, kas tomēr ir svarīga, īpaši bakalaura līmeņa studentiem, piemēram, tas varētu būt mūsdienīgs e-grāmatas izpildījums. LU varētu atbalstīt akadēmisko personālu profesionālās literatūras veidošanā sadarbībā ar kopienas pārstāvjiem, profesionāliem sociālajiem darbiniekiem.

Ieteicams būtu sekmēt informācijas pieejamību par studiju programmu un par sociālā darba profesiju kopumā. Sociālajā darbā nepiepildīta ar saturu ir interneta vide – tajā ir maz informācijas par sociālo darbu, savukārt bēdīgie gadījumi sabiedrībā, par kuriem intervē sociālos darbiniekus, neveicina profesijas pievilcību. Varbūt šeit pastāv kādas iespējas sadarbībā ar informācijas un komunikācijas nozares pārstāvjiem universitātes līmenī. Katrā ziņā pozitīvs resurss šajā jautājumā vizītes laikā tika konstatēts – pašvaldību jau pastāvošie komunikācijas avoti ar sabiedrību, piemēram, Facebook aktualitātes.

Rekomendējami arī atbalstīt prakses vadītāju (institūcijās) tālākizglītību pedagoģiskos ar prakses vadīšanu (un ne tikai) saistītos jautājumos, daloties pieredzē, zināšanās, pētījumu rezultātos, metodiskos ieteikumos, piemēram, ar LU Open Minded starpniecību.

Tā kā studiju programmu īsteno dažādu LU struktūrvienību docētāji, tad īpaši aktuāli būtu, lai docētāji no citām nozarēm izprastu mērķauditoriju un spētu palīdzēt sekmēt tādas kompetences, kas patiešām ir aktuālas sociālajam darbiniekam. Viens no veidiem kā to var sekmēt, ir atrast veidu kā docētājiem savā starpā nodot tālāk informāciju par darba saturu un progresu studiju programmas sasniedzamo rezultātu labā darbā ar studentiem, piemēram, sekmēt docētāju savstarpējo sadarbību un

īstenot apspriedes, darba grupas, starpdisciplināros seminārus, kuros tiek apspriestas sociālā darba studiju programmas īstenošanas aktualitātes sasaistē ar aktualitātēm sabiedrībā.

LU pieteikums par studiju programmas īstenošanu filiālēs pamatojams kopienas iniciatīvās, un šis ir labās prakses piemērs, kā, apzinot un ņemot vērā visus komponentus, īstenojama efektīva sinerģija starp nozares darba devēju organizācijām / sociālo pakalpojumu sniedzējiem un attaisnojama arī divu resursu apvienošana – LU iestrādes studiju programmas īstenošanā un RPIVA (kopš [2017. gada 1. oktobra](#) LU sastāvā) iestrādes reģionos, veidojot sadarbības tīklojumu un uzturot kvalitatīvu materiāltehnisko bāzi. Filiāļu darba iestrādes ir atzinīgi vērtējamas, un tas ir nozīmīgs sociālā atbalsta punkts reģionos.

Klātienēs vizītes laikā eksperte guva pārliecību, ka materiāltehniskais nodrošinājums ir labā kvalitātē un ļaus nodrošināt pilnvērtīgu studiju procesa īstenošanu. Tāpat nodrošināts ir arī personāla atbalsts dažādu jautājumu risināšanā, tostarp konsultācijas e-vides lietošanā, bibliotēkas resursu pieejamība u. c. un novērojama pat personiska attieksme, kas ir ļoti atbalstoša studiju periodā jebkuram cilvēkam. Īpaši jāuzsver arī lieliskās iestrādes sadarbībā ar reģionālajām sociālajām institūcijām un sociālo dienestu, kas palīdzēs nodrošināt prakses vietas un nodrošinās prakses vadību un supervīziju.

5. Rekomendācijas

Rekomendēju akceptēt izmaiņas LU profesionālā bakalaura studiju programmā un turpmāk nepilna laika klātienes studijas īstenot filiālēs:

- LU filiāle, Alūksne, Pils iela 21, Alūksnes nov., LV-4301;
- LU filiāle, Cēsis, Lielā Katrīnas iela 2, Cēsu nov., LV-4101;
- LU filiāle, Kuldīga, Kalna iela 19, Kuldīgas nov., LV-3301;
- LU filiāle, Madona, Valdemāra bulvāris 6, Madonas nov., LV-4801.

Ilgtermiņa rekomendācijas

- Sekmēt informācijas pieejamību par sociālo darbu kopumā un sociālā darba studiju programmām, to starp fakultātes mājas lapā.
- Sekmēt dažādu studiju programmas īstenošanā iesaistīto docētāju savstarpējo sadarbību studiju programmas studiju rezultātu sasniegšanā.
- Līdz attiecīgo studiju kursu īstenošanas sākumam atjaunot studiju kursu aprakstus.

Pozitīva Studiju akreditācijas komisijas lēmuma gadījumā novēlu veiksmi studiju programmas īstenošanā filiālēs un sociālā darba profesijas attīstībā Latvijā kopumā.

Dagnija Briede

2018. gada 23. oktobrī